

УДК 37.06.091.004.9

Яськова Наталя Василівна

молодший науковий співробітник

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, м. Київ, Україна

ORCID: 0000-0003-1920-8365

natawaoleksuk@ukr.net

ПРО ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ RESEARCHGATE ТА ACADEMIA.EDU ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Анотація. У публікації проаналізовано особливості використання електронних соціальних мереж Researchgate та Academia.edu для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень. Метою дослідження було розглянути особливості використанні електронних соціальних мереж Researchgate та Academia.edu та виявити переваги і недоліки їх застосування в науково-педагогічній діяльності. Адже, електронні соціальні мережі виступають не тільки засобом комунікації у всьому світі, але й інструментом для роботи наукових та науково-педагогічних працівників, а саме для оцінювання результативності проведених досліджень. Описано основні напрями застосування електронних соціальних мереж для проведення дослідження, зокрема психолого-педагогічного напрямку. Розкрито та визначено властивості застосування електронних соціальних мереж Researchgate та Academia.edu для роботи наукових та науково-педагогічних працівників. Доведено, що впровадження електронних соціальних мереж Researchgate та Academia.edu в оцінювання науково-педагогічних досліджень ефективно впливає не тільки на результативність дослідження, але й на формування інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників. Проаналізовано кілька електронних соціальних мереж, що створенні для підтримки наукової діяльності. Висвітлено особливості застосування електронних соціальних мереж Researchgate та Academia.edu для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень.

Визначено стан використання електронних соціальних мереж Researchgate та Academia.edu науково-педагогічними працівниками для оцінювання проведених досліджень та опитувань. Підкреслюється, що використання електронних соціальних мереж Researchgate та Academia.edu є перспективним для проведення оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень, адже дозволяють виокремити кількісні та якісні показники та вплинути на ефективність.

Ключові слова: електронні соціальні мережі; Researchgate; Academia.edu; педагогічні працівники; науково-педагогічні працівники; науково-педагогічні дослідження.

ВСТУП

Постановка проблеми. Впровадження різноманітних електронних соціальних мереж в науково-педагогічну діяльність актуалізує питання модернізації та підготовки науково-педагогічних працівників, адже від їх професійної діяльності залежить ефективність оцінювання результативності проведених досліджень в науковій спільності. Сучасне суспільство вимагає від наукових та науково-педагогічних працівників якісних продуктів, адже індекс цитування їх публікацій та матеріалів свідчить про інформаційно-комунікаційну компетентність науково-педагогічних працівників, якість освітнього процесу та науково-педагогічної роботи вцілому. Одним із засобів оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень виступають електронні соціальні мережі. Тому використання електронних соціальних мереж Researchgate та Academia.edu для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень має низку переваг та можливостей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проаналізувавши публікації та матеріали вітчизняних і зарубіжних учених, визначено основні аспекти використання електронних соціальних мереж для оцінювання результатів науково-педагогічних досліджень. Ці дослідження було згруповано відповідно до проблематики їх предметного застосування, зокрема:

- питання методології проведення, оцінювання якості, впровадження результатів педагогічних досліджень та інформаційно-аналітичної підтримки (В. Биков [2], С. Гончаренко, С. Іванова [6], В. Луговий, Л. Лупаренко [5], І. Регейло, О. Спирін [18], С. Сисоєва, А. Яцишин [24] та ін.);

- проблеми створення і впровадження інформаційних систем для планування наукових досліджень в галузі освіти (В. Биков [2], Н. Задорожна, Г. Єльнікова, О. Співаковський, Т. Кузнецова, А. Кільченко, Х. Серєда, С. Тукало та ін.);

- питання використання електронних соціальних мереж в галузі освіти (Т. Архіпова [1], Р. Гуревич [3], Ю. Дюлічева, С. Івашнюва [7], В. Коваленко [9], С. Крібель [11], Г. Кучаковська [12], С. Литвинова [13], С. Мигович [14], Є. Патаракін [16], О. Пінчук [17], О. Соколюк, Н. Тверезовська, А. Яцишин [24, 23] та ін.)

- проблеми використання ІКТ для здійснення моніторингу впровадження результатів досліджень з педагогічних і психологічних наук (В. Биков [2], О. Спірін [2], Т. Новицька, Л. Лупаренко [5]);

- проблема оцінювання дослідницької діяльності вчених і наукових установ, що здійснюється за допомогою бібліометричних та наукометричних показників (Т. Борисова, В. Горовий, І. Єгорченко, О. Жабін, Є. Кухарчук, Л. Костенко, О. Кузнецов, С. Назаровець, Т. Симоненко, А. Das, L. Leydesdorff, P. Wouters, L. Bornmann та ін.)

- особливості застосування інформаційних систем, інструментів і баз даних наукометрії для об'єктивного оцінювання наукових результатів у галузі соціально-економічних та гуманітарних наук (А. Камінська, В. Кравченко, В. Осецький, С. Назаровець, А. Старостіна, М. Amin, Н. Moed, M. Luwel, A. Nederhof, L. Sile тощо.)

Також, питанням використання електронних соціальних мереж присвячені попередні публікації автора даної статті [17, 24, 23].

Незважаючи на наявність значної кількості науково-методичних праць, які присвячені використанню електронних соціальних мереж в галузі освіти та науки, малодослідженим залишається питання щодо використання електронних соціальних мереж Researchgate та Academia.edu для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень, а тому вважаємо цю проблему актуальною і такою, що потребує спеціального дослідження.

Мета статті: визначити сучасний стан та особливості застосування електронних соціальних мереж Researchgate та Academia.edu для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Нині, інформаційно-комунікаційні технології стали невід'ємною частиною життя кожної людини. Використання електронних соціальних мереж в сучасному світі є дієвим інструментом для науково-педагогічних працівників. У роботі [10, с. 5] зазначено, що електронні соціальні мережі є зручним засобом взаємодіяти між дослідниками з різних країн та обмінюватися досвідом і розповсюджувати результати досліджень, спостерігати за реакціями учасників на обговорення чи відомості про певні питання (подобається, не подобається), запрошувати бажаючих для участі у різних наукових заходах тощо.

Для нашого дослідження важливим є здійснення аналізу електронних соціальних мереж для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень. Варто наголосити, що у галузі психолого-педагогічних наук результатами науково-дослідних фундаментальних робіт є теорії, концепції, закони, закономірності, принципи, методи, гіпотези, моделі тощо. Для прикладних досліджень – нові методи розв'язання проблем, технологічні рішення, експериментальні зразки, педагогічні та психологічні розробки тощо [2, с. 300].

Оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень проводиться з метою підвищення якості освітнього процесу, ефективності науково-педагогічної роботи, зростання рівня професійної та інформаційно-комунікаційної компетенції наукових та науково-педагогічних працівників.

Нами було проаналізовано електронні соціальні мережі, які призначені для науково-педагогічних працівників (*таб. 1*).

Характеристика популярних електронних соціальних мереж для науково-педагогічних працівників

Табл. 1

Назва	Короткі відомості
<p style="text-align: center;">Academia.edu</p> <p style="text-align: center;">ACADEMIA</p>	<p>Безкоштовна та відкрита електронна соціальна мережа, в якій користувач може розміщувати матеріали та публікації, відстежувати їх цитування, слідкувати за новинами та публікаціями колег, підписуватись на новини наукових журналів. Мережа позиціонується як універсальна мережа для представників усіх сфер науки. Є мобільний додаток.</p>
<p style="text-align: center;">ResearchGate</p> 	<p>Безкоштовна електронна соціальна мережа для співпраці між науковими працівниками різноманітних дисциплін. Особливістю даної мережі є створення персонального науково-дослідницького блогу, користувачі якого можуть здійснювати спільне використання файлів, розміщення та обмін базою публікацій тощо. Відмінністю ResearchGate від інших електронних соціальних мереж є опрацьований механізм семантичного пошуку.</p>
<p style="text-align: center;">SciPeople</p> 	<p>Електронна соціальна мережа, яка не тільки здійснює комунікацію між науково-педагогічними працівниками, але й сприяє пошуку колег для реалізації спільних науково-дослідницьких проєктів.</p>
<p style="text-align: center;">Scientific Social Community</p> 	<p>Електронна соціальна мережа, яка є базою грантів та конференцій, а також сприяє пошуку вакансій для науково-педагогічних працівників. Мережа безкоштовна. Для отримання даних потрібно підписатись на дайджест та отримувати електронні розсилки про вакансії безкоштовно. Також тут можна розміщувати інформацію про заходи, які проводить Ваш заклад або установа.</p>
<p style="text-align: center;">LinkedIn</p> 	<p>Безкоштовна електронна соціальна мережа для пошуку і встановлення ділових контактів. В мережі можна розміщувати власні професійні резюме, здійснювати пошук роботи, рекомендувати колег, створювати групи за інтересами.</p>
<p style="text-align: center;">Українська наукова інтернет-спільнота</p> 	<p>Онлайн-спільнота українських науковців для здійснення обговорення актуальних проблем української науки, розміщення публікацій, обмін досвідом та пошук колег.</p>

Отже, з проведеного вище аналізу зрозуміло, що розглянуті електронні соціальні мережі можуть бути потужним інструментом оприлюднення, розповсюдження та аналізу використання (цитування) результатів науково-педагогічних досліджень. Використовуючи ці мережі, можливо здійснювати кількісне і якісне оцінювання наукових результатів як окремих дослідників, так і науково-педагогічних колективів чи організацій.

Підсумовуючи вищевикладене, вважаємо, що використання електронних соціальних мереж для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень є перспективним

та актуальним. Здійснюючи дослідження, зокрема психолого-педагогічного напрямку, важливим є проведення спостереження, опитування, бесід, анкетування, тестування тощо. І наразі, електронні соціальні мережі можна використати як засоби, для проведення певних аспектів дослідження. Науковцями вже доведено, що електронні соціальні мережі мають вагомий дидактичний потенціал, адже завдяки ним підвищився рівень вмотивованості і зацікавленості студентів/учнів, учасники можуть підвищувати свою самооцінку і набувати соціального досвіду [5, с.174].

Для науково-педагогічної спільноти важливим є не тільки визначення кількості цитування власних публікацій та матеріалів, але й визначення зацікавленості та необхідності світової громадськості у результатах науково-педагогічних досліджень, які представлені в електронному вигляді в Інтернет мережі. Для оцінювання цитування, перегляду та коментування науково-педагогічних досліджень доцільно застосовувати різноманітні спеціалізовані електронні ресурси, в тому числі електронні соціальні мережі.

Проаналізувавши різноманітні електронні соціальні мережі, автором було виокремлено, що для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень доцільно застосовувати такі електронні соціальні мережі як Researchgate та Academia.edu. Тому, у статті більш детально описано характеристика, особливості та досвід застосування електронних соціальних мереж Researchgate та Academia.edu для оцінювання результатів науково-педагогічних досліджень.

ResearchGate (<http://www.researchgate.net>) – електронна соціальна мережа для співпраці між науковими працівниками різноманітних дисциплін. Нині, ResearchGate налічує більше ніж 18 млн зареєстрованих користувачів та понад 100 млн публікацій та досліджень.

Електронна соціальна мережа ResearchGate заснована у 2008 р. Іджадом Мадішем і Сереном Хофмайером та Хорстом Фікеншером. Особливістю даної мережі є створення персонального науково-дослідницького блогу, користувачі якого можуть здійснювати спільне використання файлів, розміщення та обмін базою публікацій тощо. Відмінністю ResearchGate від інших електронних соціальних мереж є опрацьований механізм семантичного пошуку, який індексує внутрішні ресурси та основні суспільні бази статей, включаючи PubMed, CiteSeer, arXiv, Бібліотеку NASA тощо [2, с. 298]. Цей пошуковий механізм розроблявся спеціально для аналізу анотацій статей цілком (а не тільки ключових слів), що, по ідеї, повинно підвищити точність результатів. Користувачі можуть читати і скачувати статті безкоштовно.

Варто наголосити, що в електронній соціальній мережі ResearchGate користувачі можуть створювати персональний профіль не тільки науковця, але й установи, проекту тощо; здійснювати пошук за вченим, науковою установою, дослідницькими проектами, темами, дослідницькими групами тощо; підписуватись на колег та здійснювати комунікацію; створювати відкриті або приватні науково-педагогічні групи та спільноти; обмінюватись файлами, публікаціями тощо; здійснювати пошук вакансій; аналізувати статистичні відомості за активністю публікацій дослідника, кількістю публікацій, їх цитувань, переглядів тощо [20].

Також, електронна соціальна мережа ResearchGate має властивість здійснення розрахунку інтегрального показника – індексу RG Score та TotalResearchInterest, який дозволяє оцінити наукову значущість, авторитетність дослідника. Варто зазначити, що між ORCID та ResearcherID є можливість синхронізувати дані профілю та переліки публікацій.

Аналізуючи вітчизняний та зарубіжний досвід використання ResearchGate, варто наголосити, що застосування електронної соціальної мережу в Україні здійснюється нещодавно. Адже, за кордоном здобутки вчених і їх публічність - це природна і важлива складова діяльності. Електронна соціальна мережа ResearchGate використовується насамперед дослідниками в галузі біології, медицини та інформатики [21, с. 2].

Academia.edu (<https://www.academia.edu/>) – електронна соціальна мережа для безкоштовного та відкритого доступу до наукових досліджень. Електронна соціальна мережа Academia.edu популярна переважно серед фахівців галузі соціальних наук.

Електронна соціальна мережа Academia.edu заснована у 2008 р. Річардом Прайсом із Оксфорда. В електронній соціальній мережі Academia.edu користувачі можуть здійснювати

розміщення статей, відстежувати їх цитування за дослідженнями та розробками своїх колег, а також мають можливість підписатись на новини наукових журналів. Нині, Academia.edu налічує більше ніж 127 млн зареєстрованих користувачів та понад 500 млн публікацій та досліджень [21, с. 3]. Academia.edu – це ефективний засіб розповсюдження досліджень науково-педагогічних працівників та науковців, який за допомогою спеціальних аналітичних засобів дозволяє відстежувати в реальному часі кількість людей, що читають різноманітні публікації. Сьогодні платформа також представила новий мобільний додаток, що дозволяє безкоштовно швидко і легко отримувати доступ до понад 23 млн наукових робіт та зберігати їх у режимі офлайн за допомогою пристрою iOS.

Особливістю даної мережі є можливість зареєструватись не тільки студентам, науковцям та співробітникам наукових установ та закладів, але й незалежним дослідникам, які цікавляться наукою [21, с. 3].

Варто наголосити, що користувачі можуть використовувати електронну соціальну мережу Academia.edu для обміну публікаціями, різноманітними документами, відслідковувати їх цитування в конкретній області за іменами й ключовими словами, отримувати інформацію про гранти, вакансії тощо [21, с. 3].

Проаналізувавши електронні соціальні мережі ResearchGate та Academia.edu, варто наголосити, що дані мережі є найбільш популярними серед закордонних користувачів. Проте, досвід використання електронних соціальних мереж в Україні набирає своєї популярності. Процес реєстрації в обох вказаних електронних соціальних мережах практично ідентичний. Вимогою є наявність адреси електронної пошти, що надана освітньою чи дослідницькою організацією (аналогічно до Google Scholar) [21, с. 4].

Електронна соціальна мережа ResearchGate та Academia.edu представляють на своїй платформі бібліотеку наукових публікацій (розміщення та завантаження) та забезпечують комунікацію та обмін досвідом між науковими та науково-педагогічним працівниками. Також, електронні соціальні мережі ResearchGate та Academia.edu дозволяють більш ефективно оцінювати результативність проведених досліджень (кількість переглядів, завантажень, цитувань, відстежень тощо) [21, с. 2].

Варто виокремити шляхи та етапи використання електронних соціальних мереж ResearchGate та Academia.edu для проведення та оцінювання науково-педагогічних досліджень.

1. Проаналізувати та обрати електронну соціальну мережу.
2. Здійснити в ній реєстрацію, створити власну сторінку, наповнити її особистою та контактною інформацією.
3. Підписатись на сторінку користувача електронної соціальної мережі, спільноти, групи, які необхідні оцінювання результативності досліджень.
4. Здійснити пошук наукового матеріалу та відстеження новин про наукові масові заходи. Щоденно в електронних соціальних мережах автори проводять різноманітні наукові масові заходи (конференції, семінари, круглі-столи, майстер-класи тощо), які пов'язані із дослідженням та публікують нові статті, книги, публікації. Дослідники намагаються поширити свої наукові результати серед колег, розміщуючи посилання на них, чи оголошуючи де їх можна переглянути чи завантажити. Якщо користувач в процесі проведення НДР буде щодня переглядати новини наукових соціальних мереж, то він буде обізнаний щодо актуальності наукових досліджень та орієнтуватися у сучасних розвідках з обраної проблеми [8].
5. Комунікація в персональному чаті. Якщо Вас зацікавила стаття чи публікація користувача електронної соціальної мережі, можна написати автору, поставити додаткові запитання чи провести дискусію.
6. Використання інструментів статистики, що пропонуються у більшості соціальних мереж. Отримані аналітичні звіти покажуть, які з публікацій привертають найбільшу увагу і отримали схвалення та з яких країн користувачі цікавилися публікаціями науковця [8].

Варто наголосити, що електронні соціальні мережі є найкращим простором для встановлення перших професійних контактів.

Отже, використання електронних соціальних мереж ResearchGate та Academia.edu для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень дозволяє виокремити кількісні та якісні показники і суттєво впливати на ефективність проведення науково-педагогічних досліджень.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У результаті проведеного дослідження визначено сучасний стан застосування електронних соціальних мереж ResearchGate та Academia.edu для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень. Однією із переваг електронних соціальних мереж ResearchGate та Academia.edu є отримання швидкого зворотнього зв'язку від колег та громадськості, а також зручні сервіси та інструменти, які пропонуують вищезазначені мережі. Варто наголосити, що в електронних соціальних мережах ResearchGate та Academia.edu користувач має можливість переглядати публікації, коментувати їх, збирати статистичні відомості, здійснювати комунікацію, обмінюватись досвідом, спостерігати за реакціями учасників під публікацією чи під час обговорення, апрошувати бажаних для участі у різних наукових заходах тощо.

Вважаємо, що використання електронних соціальних мереж ResearchGate та Academia.edu є перспективним не тільки для проведення науково-педагогічних досліджень, але й для оцінювання їх результативності.

Перспективами подальших досліджень є розроблення рекомендацій з метою використання електронних соціальних мереж ResearchGate та Academia.edu для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Архипова Т. Л., Осипова Н.В., Львов М.С. Социальные сети как средство организации учебного процесса. Інформаційні технології в освіті. 2015. № 22. С. 7–18.
2. Биков В. Ю., Спірін О. М., Білощицький А. О. та ін. Відкриті цифрові системи в оцінюванні результатів науково-педагогічних досліджень. Інформаційні технології і засоби навчання. 2020. Вип. 1 (75). С. 294-315.
3. Гуревич Р. Інтернет і його соціальні мережі в сфері освіти: напрями використання. Зб. наук. пр. III Міжнар. наук.-практ. конф. «Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи». С. 52-56. Доступно: http://ubgd.lviv.ua/konferenc-/kon_ikt/plen_zasid/Gurevuch.pdf.
4. Іванова С. М., Дем'яненко В. М., Дудко А. Ф., Кільченко А. В., Лабжинський Ю. А., Лупаренко Л. А., Новицька Т. Л., Новицький С. В., Спірін О. М., Ткаченко В. А., Шиненко М. А., Яськова Н. В., Яцишин А. В. Відкриті електронні науково-освітні системи у науково-дослідній діяльності: навчально-методичний посібник. за наук. ред. проф. О. М. Спіріна. К.: Педагогічна думка, 2020. 181 с
5. Іванова С. М., Кільченко А. В., Лабжинський Ю. А., Лупаренко Л. А., Новицька Т. Л., Одуд О. А., Спірін О. М., Ткаченко В. А., Шиненко М. А., Яцишин А. В. Інформаційно-аналітична підтримка педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу: посібник. за наук. ред. проф. Спіріна О. М.; Ін-т інформ. технол. і засобів навч. НАПН України. К.: ФОП Ямчинський О.В., 2019. 157 с.
6. Іванова С.М. Проблема розвитку інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників з використанням відкритих електронних науково-освітніх систем. Інформаційні технології і засоби навчання, 2018. Т. 68 (6). с.291-305. Доступно: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>
7. Івашнюва С. В. Використання соціальних сервісів та соціальних мереж в освіті. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. 2012. № 2. С. 15-17.
8. Ілліні Ясна. Соціальні мережі для науковців. Суспільство. Доступно: <http://studway.com.ua/socmerezhi-dlya-naukovciv.>
9. Коваленко В. В. Проблеми підготовки вчителя і соціального педагога до застосування мультимедійних засобів для формування основ здоров'я молодших школярів. Інформаційні технології і засоби навчання. 2013. №5 (37). Доступно: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/879>
10. Корнєєв В. Про перспективні напрями досліджень у галузі «Соціальні комунікації». Український науковий журнал «Освіта регіону». 2016. № 1. Доступно: <http://social-science.com.ua/article/1356>.

11. Крибель С. С., Шобухова В.В. Использование социальных сетей в образовании. Информатика и образование. 2012. № 4 (233). С. 66-68.
12. Кучаківська Г. А. Роль соціальних мереж в активізації процесу навчання інформатичних дисциплін майбутніх вчителів початкової школи. Інформаційні технології і засоби навчання. 2015. № 3 (47). С. 136–149. Доступно: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1213/933>.
13. Литвинова С.Г. Мережа як засіб формування ІКТ-компетентностей вчителів-предметників. Засоби і технології сучасного навчального середовища : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. К., 2011. С.118–119.
14. Мигович С. М., Тверезівська Н.Т. Роль і місце соціальних мереж у формуванні освітньо-інформаційного середовища аграрних університетів. Науковий вісник НУБіП серія ISSN: 2076-8184. Інформаційні технології і засоби навчання, 2015, Том 50, №6 46 «Педагогіка, психологія, філософія». Київ, 2012. Доступно: http://www.mnau.edu.ua/ua/02_02_01_10_mygovich.-html#ixzz2wnSKAKKp.
15. Олексюк Н.В., Лебеденко Л.В. Використання електронних соціальних мереж у соціально-педагогічній роботі зі школярами. Інформаційні технології і засоби навчання. 2015. 4 (48). с.88–102. Доступно: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1273>.
16. Патаракин Е. Д. Социальные взаимодействия и сетевое обучение 2.0. монография. М.: НП «Современные технологии в образовании и культуре», 2009. 176 с.
17. Пінчук О. П. Історико-аналітичний огляд розвитку соціальних мережних технологій і перспектив їх використання у навчанні. Інформаційні технології і засоби навчання. 2015. № 4 (48). С. 14–34.
18. Спирін О.М., Яцишин А. В., Іванова С. М., Кільченко А. В., Лупаренко Л. А. Використання електронних систем відкритого доступу для інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень. Інформаційні технології і засоби навчання. № 5 (55). С. 136-174. Доступно: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1501>.
19. Яськова Н. В. Розвиток інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами мережі Facebook. Звітна наук. конф. ІТЗН НАПН України, присвячена 20-річчю ІТЗН НАПН: матеріали наук.-практ. конф., 07 лют. 2020 р. К.: ІТЗН НАПН України, 2020. С. 112-114. Доступно: <https://lib.iitta.gov.ua/720700/>.
20. Яськова Н.В. Аналіз використання інформаційно-цифрових технологій для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень. Звітна наук. конф. ІТЗН НАПН України: матеріали наук.-практ. конф., м. Київ, 11 лют. 2021 р. К.: ІТЗН НАПН України, 2021. С. 94-96. Доступно: <https://lib.iitta.gov.ua/724023>
21. Яськова Н.В. Вітчизняний і зарубіжний досвід використання електронних соціальних мереж RESEARCHGATE TA ACADEMIA.EDU для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень. Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 13-15 травня 2021 р., Запоріжжя: ЗОІППО. С. 1-4. Доступно: https://drive.google.com/file/d/1pR6-owrjeggEzLdfuE7eTik_7Ty5okJ/view
22. Яськова Н. В. Рекомендації щодо використання електронних соціальних мереж для розвитку інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників. VII Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців: матеріали наук.-практ. конф., 21 трав. 2020 р. К.: Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020. С. 87-88. Доступно: <https://lib.iitta.gov.ua/720526/>.
23. Яцишин А. В. Застосування віртуальних соціальних мереж для потреб загальної середньої освіти. Інформаційні технології в освіті. 2014. №19. С. 119–126.
24. Яцишин А.В., Яськова Н.В. Використання електронних соціальних мереж у роботі з обдарованими учнями. Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2016. № 8. С. 9-16.

Natalia V. Yaskova

Research Assistant

Institute of Information Technologies and Learning Tools of NAPS of Ukraine, Kyiv, Ukraine

ORCID: 0000-0003-1920-8365

natawaoleksuk@ukr.net

ON THE USE OF ELECTRONIC SOCIAL NETWORKS RESEARCHGATE TA ACADEMIA.EDU TO EVALUATE THE PERFORMANCE OF SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL RESEARCH

Abstract. The publication analyzes the features of using electronic social networks Researchgate and Academia.edu to evaluate the effectiveness of scientific and pedagogical research. The aim of the study was to consider the features of the use of electronic social networks Researchgate and Academia.edu and to identify the advantages and disadvantages of their use in scientific and pedagogical activities. After all, electronic social networks are not only a means of communication around the world, but also a tool for the work of scientific and scientific-pedagogical workers, namely to evaluate the effectiveness of research. The main directions of application of electronic social networks for carrying out research, in particular the psychological and pedagogical direction are described. The properties of

application of electronic social networks Researchgate and Academia.edu for work of scientific and scientific-pedagogical workers are revealed and defined. It is proved that the introduction of electronic social networks Researchgate and Academia.edu in the evaluation of scientific and pedagogical research effectively affects not only the effectiveness of research, but also the formation of information and research competence of scientific and scientific and pedagogical workers. Several electronic social networks created to support scientific activity are analyzed. The peculiarities of the use of electronic social networks Researchgate and Academia.edu to evaluate the effectiveness of scientific and pedagogical research are highlighted.

The state of use of electronic social networks Researchgate and Academia.edu by scientific and pedagogical workers to evaluate the conducted research and surveys is determined. It is emphasized that the use of electronic social networks Researchgate and Academia.edu is promising for evaluating the effectiveness of scientific and pedagogical research, as they allow to distinguish between quantitative and qualitative indicators and influence efficiency.

Keywords: electronic social networks; Researchgate; Academia.edu; pedagogical workers; scientific and pedagogical workers; scientific and pedagogical research.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED):

1. Arkhipova TL, Osipova NV, Lviv MS Social networks as a means of organizing the educational process. Information technology in education. 2015. № 22. S. 7–18.
2. Bykov, V., Spirin, O., Biloshchytskyi, A., Kuchanskyi, O., Dikhtiarenko, O. Open digital systems in evaluating the results of scientific and pedagogical research. Information Technologies and Learning Tools, 2020. 75(1), 294–315. Available: <https://doi.org/10.33407/itlt.v75i1.3589>
3. Gurevich R. The Internet and its social networks in the field of education: areas of use. Coll. Science. pr. III International. scientific-practical conf. "Information and communication technologies in modern education: experience, problems, prospects." Pp. 52-56. Available: http://ubgd.lviv.ua/konferenc-/kon_ikt/plen_zasid/Gurevuch.pdf.
4. Ivanova S. M., Dem'yanenko V. M., Dudko A. F., Kilchenko A. V., Labzhinskij Yu. A., Luparenko L. A., Novicka T. L., Novickij S. V., Spirin O. M., Tkachenko V. A., Shinenko M. A., Yaskova N. V., Yacishin A. V. Analysis of open software systems to create electronic library science. za nauk. red. prof. O. M. Spirina. K.: Pedagogichna dumka, 2020. 181 s.
5. Ivanova S. M., Kilchenko A. V., Labzhinskij Yu. A., Luparenko L. A., Novicka T. L., Odud O. A., Spirin O. M., Tkachenko V. A., Shinenko M. A., Yacishin A. V. Information and analytical support of pedagogical research based on electronic open access systems: a guide. for science. ed. prof. Spirina OM; Inst of Inform. technologist and teaching aids. NAPS of Ukraine. K. : FOP Yamchynsky OV, 2019. 157 p.
6. Ivanova SM The problem of development of information-research competence of scientific and scientific-pedagogical workers with the use of open electronic scientific-educational systems. Information technologies and teaching aids, 2018. Vol. 68 (6). pp.291-305. Available: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>
7. Ivashneva SV The use of social services and social networks in education. Scientific notes of NDU named after M. Gogol. Psychological and pedagogical sciences. 2012. № 2. pp. 15–17.
8. Ilami Jasna. Social networks for scientists. Society. Available: <http://studway.com.ua/socmerezhi-dlya-naukovciv>.
9. Kovalenko VV Problems of preparation of teachers and social pedagogues for the use of multimedia tools for the formation of basic health of young students. Information technologies and teaching aids. 2013. №5 (37). Available: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/879>
10. Korneev V. On promising areas of research in the field of "Social Communications". Ukrainian scientific journal "Education of the region". 2016. № 1. Available :: <http://social-science.com.ua/article/1356>
11. Kribel SS, Shobukhova VV Use of social networks in education. Informatics and education. 2012. № 4 (233). Pp. 66-68.
12. Kuchakovskaya GA The role of social networks in intensifying the learning process of information disciplines for future primary school teachers. Information technologies and teaching

- aids. 2015. № 3 (47). Pp. 136–149. Available: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1213/933>. - access 11/28/2015
13. Litvinova SG Network as a means of forming ICT competencies of subject teachers. Means and technologies of modern educational environment: materials of VII International. scientific-practical conf. K., 2011. S.118–119.
 14. Migovich SM, Tverezovskaya NT The role and place of social networks in the formation of educational and information environment of agricultural universities. Scientific Bulletin of NULES ISSN series: 2076-8184. Information technologies and teaching aids, 2015, Volume 50, №6 46 "Pedagogy, psychology, philosophy". Kyiv, 2012. Available: http://www.mnau.edu.ua/ua/02_02_01_10_mygovich.-html#ixzz2wnSKAKKp.
 15. Oleksyuk NV, Lebedenko LV The use of electronic social networks in socio-pedagogical work from school. Information technologies and teaching aids. 2015. 4 (48). pp.88–102. Available: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1273>.
 16. Patarakin ED Social interactions and network learning 2.0.monograph. M .: NP "Modern technologies in education and culture", 2009. 176 p.
 17. Pinchuk OP Historical and analytical review of the development of social network technologies and prospects for their use in education. Information technologies and teaching aids. 2015. № 4 (48). Pp. 14–34.
 18. Spirin OM, Yatsyshyn AV, Ivanova SM, Kilchenko AV, Luparenko LA The use of electronic open access system for information and analytical support of pedagogical research. Information technologies and teaching aids. № 5 (55). Pp. 136-174. Available: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1501>.
 19. Yaskova NV Development of information and research competence of scientific and scientific-pedagogical workers by means of the Facebook network. Reporting Sciences. conf. IITZN NAPS of Ukraine, dedicated to the 20th anniversary of IITZN NAPS: materials of scientific practice. Conf., 07 Feb. 2020. K .: IITZN NAPS of Ukraine, 2020. S. 112-114. Available: <https://lib.iitta.gov.ua/720700/>.
 20. Yaskova NV Analysis of the use of information and digital technologies to assess the effectiveness of scientific and pedagogical research. Reporting Sciences. conf. IITZN NAPS of Ukraine: materials of scientific-practical. conf., Kyiv, February 11. 2021. K .: IITZN NAPS of Ukraine, 2021. S. 94-96. Available :: <https://lib.iitta.gov.ua/724023>
 21. Yaskova NV Domestic and foreign experience in using electronic social networks RESEARCHGATE AND ACADEMIA.EDU to evaluate the effectiveness of scientific and pedagogical research. Continuing education of the new century: achievements and prospects: materials VII International. scientific-practical conf., Zaporozhye, May 13-15, 2021, Zaporozhye: ZOIPPO. Pp. 1-4. Available: https://drive.google.com/file/d/1pR6-owrjeggSEZLdfuE7eTik_7Ty5okJ/view
 22. Yaskova NV Recommendations for the use of electronic social networks for the development of information and research competence of scientific and research and teaching staff. VII All-Ukrainian scientific-practical conf. young scientists: materials of scientific practice. conf., May 21. 2020 Kyiv: Kyiv University named after Bohdan Khmelnytskyi, 2020. S. 87-88. Available: <https://lib.iitta.gov.ua/720526/>.
 23. Yatsyshyn AV Application of virtual social networks for the needs of general secondary education. Information technology in education. 2014. №19. Pp. 119–126.
 24. Yatsyshyn AV The use of electronic social networks in working with gifted students / A.V. Yatsyshyn, NV Yaskova // Education and development of gifted personality. - 2016. - № 8. - P. 9-16.